

Brüsszel, 2018. november 30.
(OR. en)

14859/18

**Intézményközi referenciaszám:
2018/0329(COD)**

**MIGR 206
COMIX 655
CODEC 2135**

FELJEGYZÉS

Küldi:	az elnökség
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Biz. dok. sz.:	12099/18 + ADD1
Tárgy:	Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács irányelve a harmadik országok jogellenesen tartózkodó állampolgárainak visszaküldésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról (átdolgozás) – Jelentés az elért eredményekről

Az eredményes visszaküldés a hatékony és átfogó migrációkezelési politika elengedhetetlen eleme. Ezért az EU-ban illegálisan tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok visszaküldése az uniós migrációs politika egyik prioritása. A 2008-ban elfogadott 2008/115/EK visszatérési irányelv azzal a céllal jött létre, hogy a tagállamokban alkalmazandó közös normákat és eljárásokat határozzon meg a harmadik országok illegálisan tartózkodó állampolgárainak visszaküldésére vonatkozóan, ügyelve az érintettek alapvető jogainak és a visszaküldés tilalmának teljes körű tiszteletben tartására. A visszatérési irányelv 2008-as elfogadása óta az EU visszaküldési politikája területén jelentkező kihívások jelentős mértékben átalakultak és megnövekedtek. A Bizottság, a tagállamok és az uniós ügynökségek eddigi jelentős erőfeszítései ellenére a visszaküldések száma továbbra sem kielégítő, ezért nagymértékben növelendő.

A Bizottság 2018. szeptember 12-én javaslatot terjesztett elő a visszatérési irányelv módosítására vonatkozóan (átdolgozás), amely számos célzott módosítást tartalmaz, ugyanakkor nem érinti az eredeti visszatérési irányelv hatályát. A javasolt módosítások néhány olyan jogi és gyakorlati kihívás és kérdés kezelésére irányulnak, amelyek háttérben esetenként a jelenlegi visszatérési irányelv rendelkezéseinek több különböző értelmezése áll. A visszatérési irányelv módosításának célja, hogy biztosítsa az uniós visszaküldési szabályozásnak a lehető leghatékonyabb, valamint következetesebb alkalmazását valamennyi tagállamban, az alapvető jogoknak és a visszaküldés tilalmának a tiszteletben tartása mellett.

A Bizottság az EU visszatérési irányelvének a következő változtatásait javasolta: a határon folytatott eljárások felgyorsítása; gyorsabb és világosabb eljárások a kiutasítási határozatok kiadására vonatkozóan, beleértve a jogszerű tartózkodás megszűnését követő kiutasítási határozatok kiadására vonatkozó kötelezettséget is; a fellebbezési eljárások egyszerűsítése; a visszaküldési eljárásban érintett személyek számára bevezetendő együttműködési kötelezettség; szigorúbb megközelítés alkalmazása az önkéntes távozással kapcsolatban; világosabb szabályok az őrizetre vonatkozóan; közös, nem kimerítő jellegű lista létrehozása a szökésveszély fennállásának meghatározásához használandó tárgyilagos kritériumokról; visszaküldés-kezelési rendszer létrehozása; valamint beutazási tilalom elrendelésének a lehetősége a kilépéskor végzett határforgalom-ellenőrzés során. Az egyik legfontosabb javasolt újdonság a határon folytatott eljárás bevezetése, amely az eljárások egymást kiegészítő jellegének biztosítása és a közöttük lévő hézagok lefedése érdekében lehetővé teszi majd azon nemzetközi védelmet kérelmező személyek gyors visszaküldését, akiknek a kérelmét a menekültügyi eljárásokról szóló rendelet 41. cikkében meghatározott, a határon folytatott menekültügyi eljárást követően elutasították.

A javaslat benyújtása óta az elnökség számos különböző formációban tartott megbeszélést szervezett a visszatérési irányelv módosításáról.

A visszatérési irányelv módosításáról szóló első véleménycseréket 2018. szeptember 20–21-én tartották a SCIFA nem hivatalos ülésén. Az IB Tanács októberi ülésén a delegációk szintén megosztották egymással általános észrevételeiket a javasolt jogszabályról. Az integrációs, migrációs és kiutasítási munkacsoport (IMEX) a 2018. október 9-i, november 9-i és december 3-i ülésén alaposan megvitatta a visszatérési irányelv módosításának valamennyi cikkét. A különböző dossziék közötti egységesség biztosítása és a tárgyalások felgyorsítása érdekében az elnökség több horizontális vitát szervezett (2018. október 23–24-én a SCIFA, 2018. november 20-án és 29-én pedig az IB-tanácsosok keretében) a menekültügyi eljárásokról szóló rendeletben, a befogadási feltételekről szóló irányelvben, a Schengeni határellenőrzési kódexben és a visszatérési irányelv módosításában ismertetett, határon folytatott eljárásokról, valamint a 16. cikk szerinti jogorvoslatokról. Az IB-tanácsosok 2018. december 12-én üléseznek újra a visszatérési irányelv módosításának további vizsgálata céljából.

Az eddigi tárgyalások során nagyjából konszenzus látszott kialakulni azzal kapcsolatban, hogy a visszatérési irányelv módosításában szigorúbb megközelítést kell alkalmazni a visszaküldéseket illetően. Jelentős előrelépés történt a megállapodás irányában a következőkkel kapcsolatban: szökésveszélyre utaló tényezők listája, harmadik országbeli állampolgárok együttműködési kötelezettsége a nemzeti hatóságokkal és az együttműködés megtagadásának következményei, kiutasítási határozat kiadása, határidő megadása önkéntes távozásra, beutazási tilalom elrendelésének lehetősége kiutasítási határozat kibocsátása nélkül, a visszaküldés-kezelési rendszer kialakítása és szabályai, valamint nemzeti önkéntes visszatérési és reintegrációs programok.

Ugyanakkor több kérdést a konszenzus kialakítása érdekében még részletesebben meg kell tárgyalni. Tárgyalni kell még arról a lehetőségről, hogy egy harmadik országbeli állampolgárt a származási, illetve tranzitországon kívül bármely más biztonságos harmadik országba is vissza lehessen küldeni. Ezt a lehetőséget számos tagállam már a júliusi konzultációs szakaszban is többször kérte, és ez lényegesen kibővítené a módosított visszatérési irányelv hatályát, ugyanis a Bizottság javaslatában nem szerepel.

A visszatérési irányelv módosítására vonatkozó bizottsági javaslatban szintén nem szerepel, de néhány delegáció felvetette a más tagállamok által kibocsátott kiutasítási határozatok kölcsönös elismerésének elvét. A hatályos uniós jogszabályok azonban már lehetővé teszik ezt az opciót. Ezenkívül a Schengeni Információs Rendszer soron következő felülvizsgálata lehetővé fogja tenni, hogy a tagállamok lássák a más tagállamok által kibocsátott kiutasítási határozatokat. A következő lépések megtétele előtt érdemes lenne értékelni ezeknek az új lehetőségeknek a hozzáadott értékét.

A jogorvoslatokról szóló 16. cikk és a határon folytatott eljárásokról szóló 22. cikk szintén további részletes megbeszéléseket igényel. A Bizottság a 16. cikkre vonatkozó javaslatában a kiutasítási határozatokkal szembeni jogorvoslatok összetett rendszerét vázolta fel annak érdekében, hogy bizonyos mértékig harmonizálja az egyes tagállamokban jelenleg létező rendkívül különböző jogorvoslati lehetőségeket. Részletes megbeszélésekre került sor az említett cikkben foglalt különböző rendelkezéseket illetően, többek között a kiutasítási határozat valamely közigazgatási hatóság előtti megtámadásának lehetőségéről, a fellebbezésnek az igazságügyi hatóságok több szintjén történő megvizsgáltatásáról, a fellebbezés halasztó hatályáról és a fellebbezések benyújtásának határidejéről.

A határon folytatott visszaküldési eljárásokról szóló 22. cikkel kapcsolatban számos vita alakult ki, különösen ezen új eljárás jellegével és hatályával kapcsolatban. A menekültügyi eljárásokról szóló rendeletről folyamatban levő tárgyalások sérelme nélkül, úgy látszik, hogy egyetértés alakult ki azzal kapcsolatban, hogy a visszatérési irányelv 22. cikkében meghatározott eljárás hatálya a menekültügyi eljárásokról szóló rendelet 41. cikkének hatályához igazodjon. Néhány delegációnak határozott meggyőződése volt, hogy ezt az eljárást kell alkalmazni annak eldöntésére, hogy a nemzetközi védelemért folyamodó harmadik országbeli állampolgárok beléphetnek-e a tagállamok területére.

Az osztrák elnökségnek határozott szándéka, hogy megbízatása végéig a lehető legtöbb eredményt mutassa fel a visszatérési irányelv módosításával kapcsolatban, annak érdekében, hogy valóban reziliens és hatékony uniós migrációs rendszer jöjjön létre.
